

พระราชนิพนธ์ โดย

ทรงแปลคัมภีร์สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

เรื่อง

พาสอนนอ

ทศรถสอนพระราม

ราชสวัสดิ์

กรมศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งแรกในงานกุศลพระราชทาน

ฉะเชิงเทรา ปากคลองภาษีเจริญ จังหวัดธนบุรี

พ. ศ. ๒๔๖๕

พิมพ์ที่โรงเรียนช่างพิมพ์ วัดสังเวช

บางลำพู กรุงเทพมหานคร

๑๖๔ (ก)
๗๑๘

หนังสือหาข่าว

พระราชโพนธ์ โคตง

ทรงแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

เรื่อง

พาส่อนน่อง

ทศรถสอนพระราม

ราชสวัสดิ์

กรมศึกษาธิการ

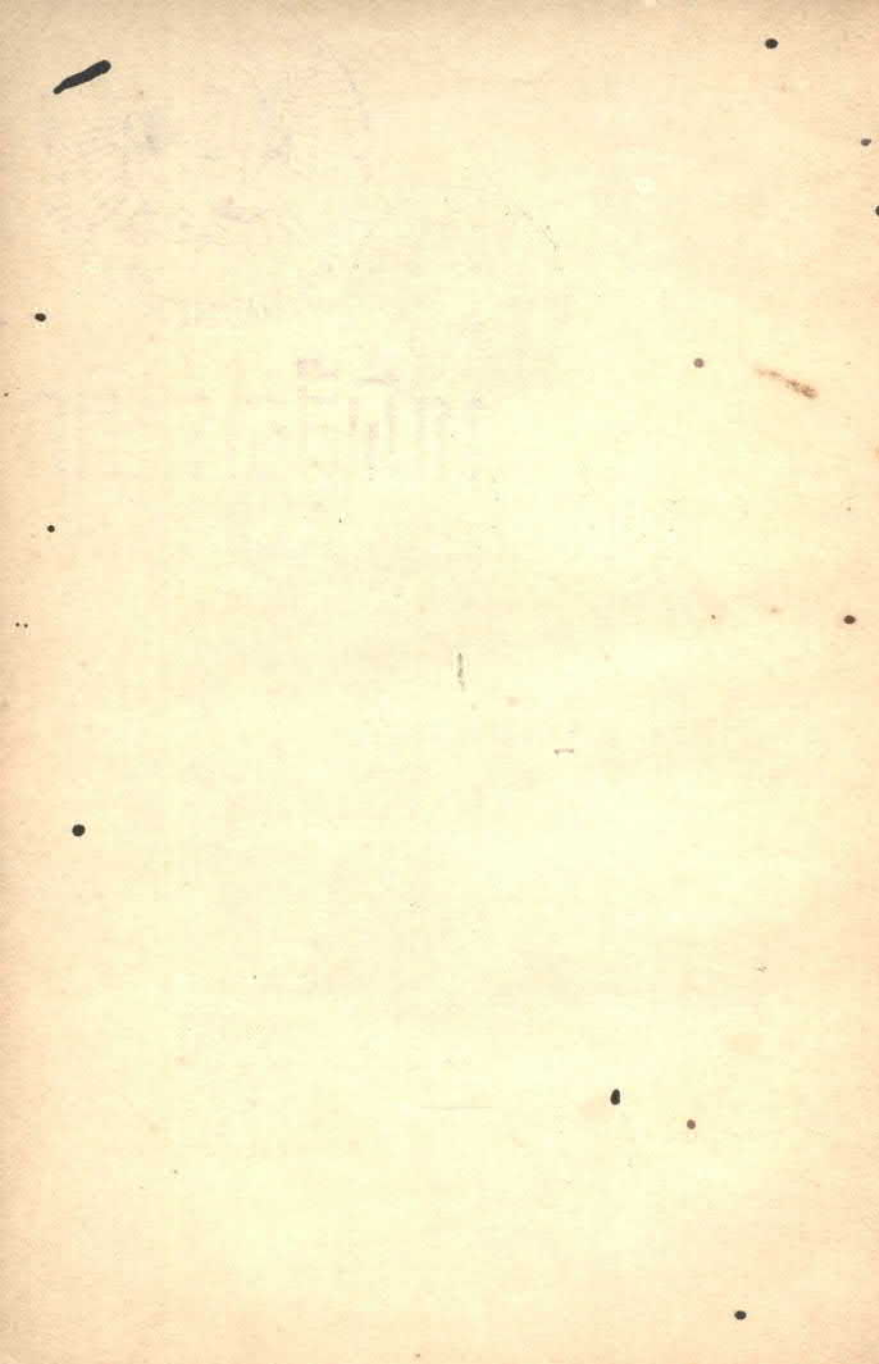
พิมพ์แรกในงานกฐินพระราชทาน

ณ วัดปากน้ำ ปากคลองภาษีเจริญ จังหวัดธนบุรี

พ. ศ. ๒๔๗๔

พิมพ์ที่โรงเรียนช่างพิมพ์ วัดสังเวช

บางลำพูม พระนคร

คำนำ

หนังสือ ๓ เรื่องนี้ ปรากฏตามต้นฉบับของหอ
สมุดแห่งชาติ บอกไว้ว่าเป็นโคลงยทพระราชนิพนธ์ครั้ง
แผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช กรมศึกษาธิการ
เห็นว่าหนังสือเก่า จึงได้ขออนุญาตกรมศิลปากร
จัดการพิมพ์ขึ้นแรกในงาน กฐินพระราชทาน ณ วัดปากน้ำ
ปากคลองภาษีเจริญ จังหวัดธนบุรี เพื่อเป็นพระลัทธิแก่
ท่านผู้มีศรัทธามาอนโมทนาในการกุศล

ในเรื่องอักษรวิจิตรใช้ในหนังสือนี้ ชั้นแรกคิดจะ
พิมพ์ไว้ตามต้นฉบับเดิม เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้
ทางอักษรศาสตร์ในสมัยนั้นด้วย แต่ครั้นมาตรวจดูใน
เวลาจัดการพิมพ์หนังสือนี้ ปรากฏว่าการใช้อักษรวิจิตร
ไม่แน่นอน ชวนให้สันนิษฐานว่า น่าจะเคลื่อนคลาตไป
ตามต้นฉบับที่ลอกคัดโดยมาก หาได้เป็นไปตามอักษร
วิจิตรเดิมคงทักคไม่ สังเกตได้ในคำเดียวกันเขียนเป็น

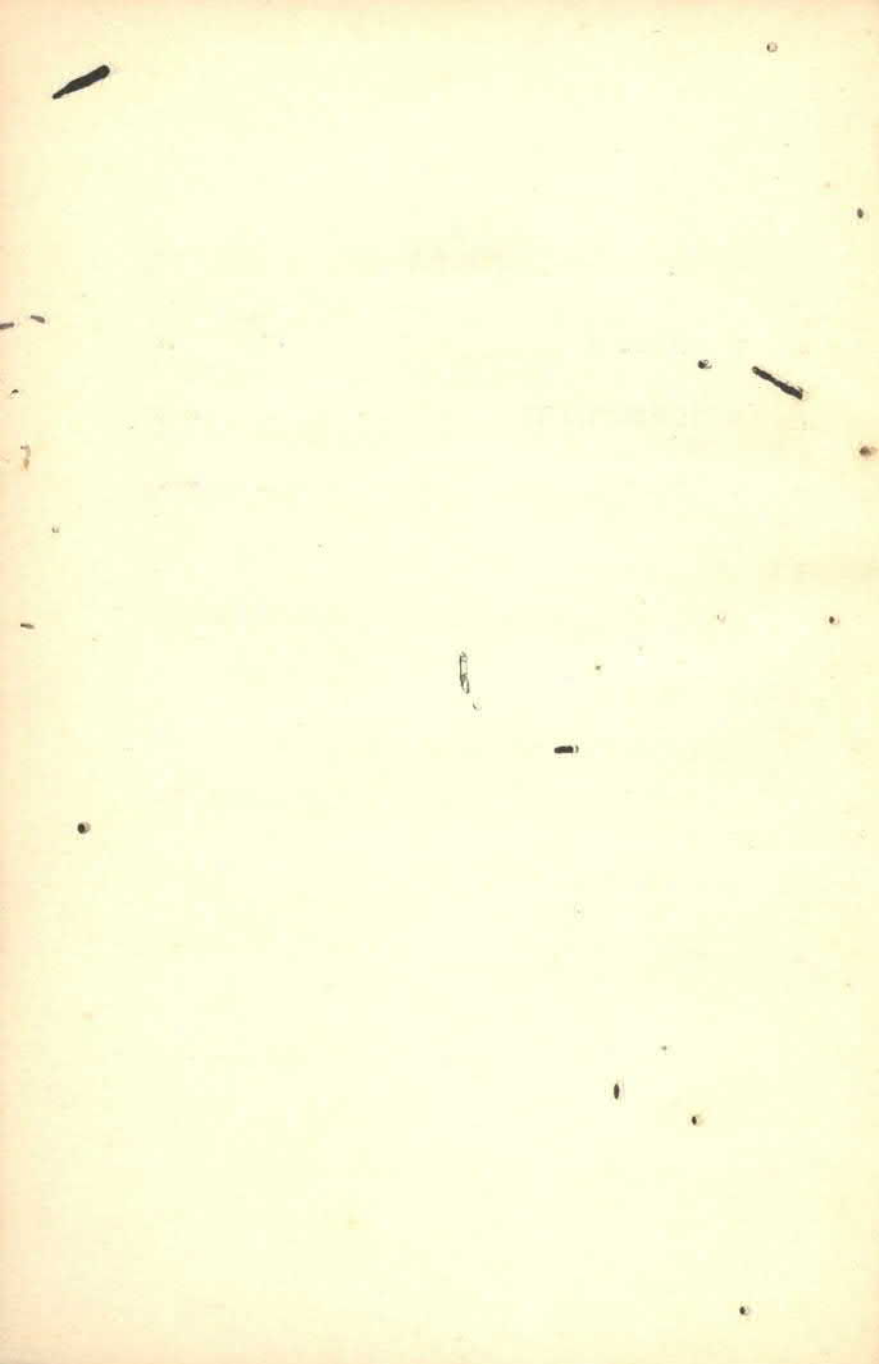
๒-๓ อย่าง เช่น ภาลั—พาลั, สนิท—สนิก—สนิท,
 ริงวิล—ริงวิล—ริงวิล, ทัง—ทง—ทัง ฯลฯ ทั้ง
 ถ้อยคำล้วนอนบางแห่งของหนังสือนี้ ก็ชวนให้สงสัย
 ในการที่จะเชื่อว่าเป็นหนังสือรุ่นนั้นโดยพร้อมมูลด้วยเหตุ
 ผลอย่างแน่แท้ จึงขอให้ผู้ชำนาญทางศิลปการณาเอาเอง
 อนึ่ง เรื่องท้ายที่สุดชื่อว่า ราชสวัสดิ์ นั้น คือ
 วิวัณนทิตสอณบุตร ในวิวัณนทิตที่ ๔ แห่งเทศชาติ
 ในโอกาสนี้ กรมศึกษาธิการ ขอขอบใจ ท่านทั้ง
 หลาย บรรดาที่สมัครทอพร้อมใจกันมาอนุโมทนากฐิน
 ณที่นี้โดยทั่วหน้ากัน

วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๔

กรมศึกษาธิการ

บัญชีเรื่อง

๑. พาลีสอนน้อง	หน้า	๑
๒. ทศรถสอนพระราม	,,	๑๐
๓. ราชสวัสดิ์	,,	๑๔

ตั้งพระราชนิพนธ์โคลงเรื่องพาลีสอนน้อง

๑. พาลมีเคชล่า
เป็นเหล่าธิบดินทรอินทร
ผ่านแคว้นแดนชิติน
ปรากฏยศยงชั้น

๒. วานรบรรพราชเรือง
เรียกอนชอคมศรี
องค์ยศยงมี
มากล่าวพนาพร้อง

๓. ทวีเจ้าแผ่นดินองเอนอง
ในจิตต์สันตเสณห์
พชายะวายช
ทั้งสองสันตเสณห์

เลยกระบิล

แย่งย่น

บุรินทร์ราช

พาลพาสชาสถาน

พาล

แย่งย่น

ใจเสณห์

ถวณชะชวนความ

ชั้น

ห่อนแล้ว

พิตนาค

เนตรเนอหทัยงค์

๔. สื่ององค์งรทว้ย	ภักดี
เป็นทาสบาทกร	เลิศล้ำ
องค์ยศยงศรี	เสมอเนตร
ฮาวหลานท่านพึงปล้ำ	ปลูกเลี้ยงประโลมกัน
๕. เฝ้าแหนแสนเสน่ห้ทว้ย	ใจจง
ธิบดินทร์บรมวงศ์	กายเกล้า
อย่าคิทะนิทรปลง	ยาวยศ
ว่าสนกสขเกษมเข้า	คำคัยทะคายนอน
๖. หนึ่งคอยชะลอยเลให้ไท	รอรวงม
สิงหนาทอาฟไถ่ถาม	ถ้อย
ทูลพิศกิกถลความ	ตามสัจ
อย่าขานการเขาน้อย	เนองเนอคคิตรง
๗. เฝ้าไทอย่าไค้อ้า	โอองค์
อย่าแต่งแน่นน้อยผจง	นอบน้อม
ททางกลางโรงปลง	ผจงอาคม
ผโรงคัลบันโดยค้อม	อย่าไค้สามผลาม

๘. นักสนมกรมชะแม่แม่นัน ดาวสวรรค์
นางในไพบูลย์พรรณ
เผ่า^๔ทก^๕ทรวง^๖ธรรม
อย่าใ^๗ไฟ^๘ใน^๙เส้น^{๑๐}หัด^{๑๑}คล้อย

แน่นน้อย
จิปราศ
เนตร^{๑๒}เลี้ยว^{๑๓}เลี่ยม^{๑๔}แสง

๙. ทลพิทก^๑กิจ^๒แจ้ง^๓จิต
คอย^๔ค^๕เมือ^๖ภา^๗ว^๘ใน^๙นัย
แปร^{๑๐}ผัน^{๑๑}ช^{๑๒}น^{๑๓}ท^{๑๔}ร^{๑๕}ไ^{๑๖}ช
จึง^{๑๗}ค้อย^{๑๘}ชะ^{๑๙}ล^{๒๐}อย^{๒๑}เท^{๒๒}ม^{๒๓}แท^{๒๔}ม

ประการ^๑โค
ย^๒่อง^๓แย^๔ม^๕
สิง^๖หน^๗า^๘ท^๙
เมือ^{๑๐}ท^{๑๑}าว^{๑๒}ส^{๑๓}ุ^{๑๔}ช^{๑๕}ส^{๑๖}าน^{๑๗}ท^{๑๘}

๑๐. ซอ^๑บ^๒ท^๓ล^๔ม^๕ล^๖ห^๗ด^๘ห^๙น^{๑๐}
มี^{๑๑}ซอ^{๑๒}บ^{๑๓}ป^{๑๔}ระ^{๑๕}ก^{๑๖}อ^{๑๗}บ^{๑๘}า^{๑๙}ท^{๒๐}ร^{๒๑}
เก^{๒๒}ร^{๒๓}ง^{๒๔}น^{๒๕}ร^{๒๖}เ^{๒๗}น^{๒๘}ท^{๒๙}ร^{๓๐}ส^{๓๑}ร^{๓๒}
ห^{๓๓}ฤ^{๓๔}ท^{๓๕}ย^{๓๖}าง^{๓๗}ค^{๓๘}้^{๓๙}ห^{๔๐}มา^{๔๑}ง^{๔๒}ห^{๔๓}ม^{๔๔}น^{๔๕}ต^{๔๖}ง

จึง^๑ท^๒ล^๓
ห^๔ย^๕ค^๖ย^๗ง^๘
เค^{๑๐}อ^{๑๑}ง^{๑๒}ค^{๑๓}อ^{๑๔}ง^{๑๕}
แ^{๑๖}ต^{๑๗}ร^{๑๘}อ^{๑๙}น^{๒๐}ส^{๒๑}ก^{๒๒}น^{๒๓}อ^{๒๔}ก^{๒๕}ร^{๒๖}ม^{๒๗}

๑๑. หน^๑ง^๒อา^๓ส^๔น^๕อิ^๖รา^๗ช^๘ไ^๙ท^{๑๐}
ท^{๑๑}อง^{๑๒}ส^{๑๓}ก^{๑๔}ม^{๑๕}ก^{๑๖}ท^{๑๗}า^{๑๘}ส^{๑๙}ร^{๒๐}ร^{๒๑}พ^{๒๒}
ก^{๒๓}ระ^{๒๔}ห^{๒๕}น^{๒๖}ก^{๒๗}ร^{๒๘}ุ^{๒๙}ต^{๓๐}น^{๓๑}จ^{๓๒}ำ^{๓๓}ร^{๓๔}ั^{๓๕}ว^{๓๖}ร^{๓๗}
อ^{๓๘}ย^{๓๙}ำ^{๔๐}น^{๔๑}น^{๔๒}เ^{๔๓}ล^{๔๔}เ^{๔๕}น^{๔๖}แ^{๔๗}ล^{๔๘}ว

ท^๑ร^๒ง^๓ธ^๔ร^๕ร^๖ม^๗
ก^๘อ^๙ง^{๑๐}แ^{๑๑}ก^{๑๒}ว^{๑๓}
โ^{๑๔}ณ^{๑๕}ภ^{๑๖}าส^{๑๗}
อ^{๑๘}ว^{๑๙}ก^{๒๐}อ^{๒๑}ำ^{๒๒}ท^{๒๓}ร^{๒๔}อ^{๒๕}ง^{๒๖}อ^{๒๗}ร

๓๒. นัยหนึ่งพึงเพาทำว	นฤปที
อย่าไกลนนักคึกคึกศรี	ท่านไท้
ทะนงระงมิ	ทวิโทษ
อย่าไกลนัยเนตรให้	นเรนทร์พร้องถามถึง

๓๓. หนึ่งเมื่อเฉลอเปลี่ยนไปปลาราววัล	
บ้ำเห็นจเสร์จสรวรพอัน	ถฉวน
อย่าทักขักขวางธรร	มิกราช
จงคอยชะลอยตามลวน	เดให้ลาคภผล

๓๔. เมื่อเฝ้าเขาคาคกลอย	สกลกาล
จงย้อมอมอมกระยาหาร	หย่อนไว้
อย่ากินสินเสร์จประมาณ	ประมลชนาก
เกลือกกวนชวนทองไค้	ยากย้ายในวัง

๓๕. หนึ่งของกองโกศไว้	ในคลัง
อย่าคึกคึกแสงหว้ง	อาชเชียม
เขาออกนอกคลังวัง	แรงโทษ
อย่าไค้ไค้ใจจอม	เงื่อนร้ายสลายคุณ

๓๖. กล่าวไควว้ากยเว้น

คังองค์ทรงจักรลกษณ

สอวิมควรทก

อย่าชกสนทเข้า

๓๗. ทางไทไปแทยทอ้ง

อย่าไคลไ้มบังควร

ทชนบญชรจวน

จำบทพนณฉนเท่า

๓๘. ธิบกันทรมนเกล้า

ไทรภพยโลกา

เกรงพจนบทธาชญา

เป็นนิกการณมน

๓๙. ท่านไควไคยักยอ้ง

เป็นอิศวรไกรในดิน

มิใช่ในเผ่าพินธิ

ทั้งสองสนของศาช

สูงศักดิ์

กายเกล้า

สะเทือนไทย

พลพรอ้งสนำเสนอ

เทียมมณวน

ไค้เต่า

นยนเนตร

ชพม้วยอย่าจร

อชชยา

เขตต์แคว้น

นรนาถ

ชพม้วยควรสนอง

ธรรณทร

ทวยัน

กระยิลชาติ

ชอชเจ้าเจียมตน

๒๐. สวามิภักดิ์กรวณเจ้า

แต่จิตรภวชวลิต

ท่านเคยทออย่าเคยทกล

ตั้งต่อทวยศเจ้า

๒๑. หนึ่งไซ้ในเมื่อไซ้

แรงทพพณำคำ

อย่าห่างทางสะเทือนน้ำ

พิททลมูลคกรอย

๒๒. ทรนสันทชคเชอแล้ว

จักไซ้ในคุษลสถาน

เห็นจรวทกระกลการ

จักเสด็จแต่งพจนรอย

๒๓. อาคิกว่าสันททาว

อย่าทลททพจนรอน

ย่ำแยงเกรงคักคิอ

ถึงสถานบานจิตทง

ชมพล

คำเขา

โกยไทย

เขคค้แคว้นประณมสนอง

จงจำ

ถดอชย

เกียรทกล

สิ่งไซ้ในการ

แปดบาล

ถดอชย

จงทว

เลให้เดยวเคียงยา

ทรงศร

ย้อย

นินาถ

แต่นอมประณมถวาย

๒๔. แหน่นกมกมขยา
 ซ้ายขวาอย่ากลับกลาย
 ๒๕. เห็นผืนผายหมาย
 ๒๖. ดังจิตคนในชา

๒๕. สรรพสิ่งจริงแรงจริง
 ขยาทุกประมุขกลกิจ
 บัคมบรมชิต
 (ธรรมบาล)

๒๖. อินทรีย์ทวิทศเทยน
 หกแห่งแสดงในสถาน
 ๒๗. ทงสอริยาประมาณ
 สองประการสารลิตให้

๒๗. เฝ้าแห่นแผ่นภพทวย
 ขยาไฟในกลกิจ
 แสงชดชบประกอบนิ
 ๒๘. เลียงให้ไฟพลลยเลียว

เงยหงาย
 กลอกหน้า
 ชลกลขลุ่ย
 ขยาแกลังกลางสถาน
 ทลพิศ
 ๒๙. เคลือบไคล
 ศวรรราช
 เร่งรู้เหตุทางค
 พยาบาล
 เทียบไว้
 เสมอเล่า
 ทาสท้าวควรแสง
 ๓๐. จงจิตค
 ๓๑. เกียงเกียว
 ทกเมือ
 ๓๒. ล่วงร้อยแสนสนอง

๒๘. อาสาวิ^๕ณ^๕น^๕เม^๕อ
 อ^๕ย^๕า^๕เก^๕ร^๕ม^๕ะ^๕เล^๕ง^๕เค^๕ร^๕ง^๕ค^๕ก^๕
 ร^๕บ^๕ร^๕่^๕ง^๕ค^๕ะ^๕เบ^๕ง^๕ค^๕ะ^๕บ^๕ิ^๕ง^๕ค^๕ะ^๕อ^๕ก^๕
 ใ^๕ง^๕ไ^๕้^๕ใ^๕น^๕ห^๕ล^๕ง^๕เ^๕ล^๕ย^๕ว

๒๙. ส^๕ง^๕ค^๕ร^๕า^๕ม^๕ย^๕ท^๕อ^๕น^๕ย^๕ง^๕อ^๕ย^๕า^๕
 บ^๕ก^๕บ^๕ั^๕น^๕ป^๕ระ^๕จ^๕ัญ^๕บ^๕า^๕น^๕ต^๕า^๕ม^๕
 เ^๕น^๕ห^๕า^๕อ^๕ย^๕า^๕ก^๕ล^๕ว^๕ค^๕ว^๕า^๕ม^๕
 ร^๕ก^๕ร^๕น^๕เ^๕น^๕ช^๕ี^๕พ^๕ม^๕ว^๕ย

๓๐. เ^๕ล^๕ว^๕เ^๕ก^๕า^๕ร^๕ส^๕า^๕ร^๕ส^๕ง^๕ชา^๕
 ท^๕ง^๕ส^๕อ^๕ง^๕ส^๕น^๕อ^๕ง^๕ใ^๕น^๕ก^๕ล^๕อ^๕น^๕
 เ^๕า^๕อ^๕ง^๕ค^๕ท^๕ร^๕ง^๕ค^๕ก^๕ค^๕ิ^๕ร^๕
 ป^๕ระ^๕นิ^๕ท^๕น^๕ส^๕น^๕ใ^๕ง^๕ไ^๕้

๓๑. พ^๕ร^๕น^๕า^๕ค^๕ำ^๕แ^๕ก^๕ล^๕ง^๕ก^๕ล^๕า^๕ว^๕
 เ^๕ล^๕ย^๕ไ^๕ใ^๕น^๕เ^๕า^๕ร^๕า^๕ณ^๕
 ใ^๕ง^๕ร^๕ำ^๕อ^๕ม^๕ฤ^๕ค^๕ส^๕า^๕ร^๕
 บ^๕ร^๕ร^๕ย^๕า^๕ย^๕ค^๕ล^๕า^๕ย^๕อ^๕ร^๕ร^๕ก^๕ใ^๕้

ม^๕ค^๕ก^๕
 เ^๕น^๕เ^๕ย^๕ว^๕
 ก^๕ล^๕น^๕ไ^๕้
 ห^๕ัก^๕ใ^๕้^๕ส^๕ย^๕บ^๕แ^๕ล^๕ย^๕ง

ค^๕ิ^๕ค^๕ชา^๕ม^๕
 ค^๕อ^๕อ^๕ว^๕ย^๕
 ม^๕ร^๕ณ^๕า^๕ศ^๕
 ใ^๕ง^๕อ^๕า^๕ง^๕อ^๕า^๕ร^๕อ^๕ง^๕ค^๕
 ค^๕ิ^๕ล^๕ส^๕อ^๕น

ก^๕ล^๕า^๕ว^๕ไ^๕
 น^๕น^๕า^๕ถ^๕
 อ^๕ย^๕า^๕น^๕เ^๕ล^๕ว^๕ไ^๕ค^๕ล^๕ค^๕ล^๕า

อ^๕า^๕ห^๕ล^๕า^๕น^๕
 ร^๕ี^๕ย^๕บ^๕ไ^๕
 เ^๕ล^๕ม^๕อ^๕า^๕ต^๕ม^๕
 โ^๕ก^๕ร^๕ู^๕ว^๕ิ^๕น^๕ิ^๕ย^๕เ^๕น^๕ช^๕

๓๒. พาลมศกคพน

กลอนกล่าววราวธรรตไข

หงสองสนของเสนขใน

เป็นเฉลิมเกษมพรชัย

สกลไกร

ถิตย

พพนารถ

โลกฐัศวรเสริญ

๕
ทั้งพระราชนิพนธ์ ไคลงเรื่องทศรถสอนพระราม
ต่อไป

๑. ทศรถยศยิ่งไท	ทกสถาน
ชมชิตสนิทเสน่ห้การ	เลิศแล้ว
ในพระชนมานสาร	รามเทพ
เรียกร้องสนองเสน่หา	ลบโล้ประโลมสอน
๒. เจ้าจักรกรายกรเลียง	บรมย์
ให้สุขศรีปรีติชม	ชอบใจ
เสมอพรินทร์อินทรอคม	พรหมเมศ
อาสาจักรมถันให้	เทียบแท้ประมุขมวลด
๓. ประเสริฐเลิศโลกถัน	โลกา
จงจิตต์มิตกรรณา	แน่วไว้
เป็นต้นกลพฤกษา	เสมอเมฆ
อายุตติธรรมนั้นให้	สัตว์ของสุขเกษม

๕. อาณาประชาราษฎร์ทั้ง
 จักสขเกษมเปรมใจ
 ไม่ตรทประสมใน
 เป็นขบยาปรากรรน้อย
 ๕. รางวัลสรรพสิ่งให้
 เหมอนกลผลพุกษาหวาน
 เป็นที่ภิรมสาร
 เล่นพริยพลน้ำ
 ๖. ครองภพพลโลกล้ำ
 ระวังภัยกังวลกล
 โลกวิธชาตญ
 กำจักสกลสละเลี้ยว
 ๗. จักเพียรเปื้อนฟ้าราษฎรอัน อย่าทำ
 ingslkttkingka
 ขนคเป็นทนา
 เป็นสวลศกพพมให้
- กรงไกร
 ชนชอย
 นรนาถ
 กลิ่นกลุ้มขรทาย
 ไทยทาน
 เลียนเล่า
 เกษมราษฎร
 จิตตของสรรพเสริญ
 ศกผล
 ไกรขเกรี้ยว
 มนทโมหะ
 อย่าไ้ประมุขมา
 ว่าไว้
 ประมุข
 เลิศล้ำไทเสมอ

๘. บรุษอาณาจักรทั้ง	แกนไทร
ทวยวิคตสันนิทเสนห์ใน	ผ่องแผ้ว
ทั้งบิภามารทโร	ไสสทธิ
รักษาศิคาบตรแล้ว	เลิศล้ำใครเสมอ

๙. ความผิมิตรโทรทเทยน	อาชรม
จงประคองบองกนสรพ	ชวชา
โทษหนักสลักแสดลงบน	ผองปลื้ม
หยดขยงรงรกล้ำ	แย่งให้ทะเลาเขา

๑๐. สัตว์ไทไวโทษร้าย	ฉุนหนา
เวรกรรมพราณะตงมา	หอบให้
อย่าเอาเขาระคนสา	ระพันเพิ่ม
เสมออาทมนะคมได้	ลบแล้วชะโลมลง

๑๑. เจ้าองปลงรักษเรอง	บรมมย์
อย่างนศรตัวสักษม	เพองฟ้า
เสมอศวรรค์ชั้นบรมพรหม	สุอาวาส
ผลไว้ในหัตถ์หล้า	โลกถ้วนสรรพเสริญ

๑๒. บัทรักอิศเรศเจ้า

ผองเจ้า

ในรสพจนคำมี—

ฤๅ

ราเฝ้าสุริยาทำ

มามาก

ตามระบอบประจบกลลข

ชอบไว้ในตระกูล

ตั้งพระราชนิพนธ์โคลงเรื่องราชสวัสดิ์

๑. พ็อรพูนสวัสดิ์กล่า	โลกา
กล่าวอรรถสัถยคาถา	เทียบไว้
มอรั้งหวังแสงหา	ประโลมโลก
ผลของเฉลิมพิภพให้	สัตว์ลวนควรแสง
๒. ขันนบนเทียบไท	ชินศรี
แจ้งจกอรรถอันมี	เลิศล้ำ
คัมภร่งหวังแสงตร	คุณเลิศ
อาครพนขจรนำ	เนืองเนอสายสมร
๓. ในเหล่าเงาญาติแคว้น	เหลนหลาน
หม่มิทรสนิทยบริวาร	พรังพร้อม
เข็นทาสบาททยทมาล	นรนาถ
ถึงสถานยานจิตคนอม	ยศเยอของคักสูง

๔. บำเรอเชอชาติเชอ

ในองคฺอกรจักรพาล

เมื่อเขอนเขอนโองการ

นบนอบกอบการแผ้ว

๕. หนึ่งไนไฟเผาทำว

โรงราชอาสน์จงมาน

โดยคณสนทธาน

สงขเล้งเมเจมอาตมวชัย

๖. หนึ่งให้โกลาตร

งพนิจพิหารณ

รู้จักลักษณะขลาคหาญ

สมปรกิมิงลวัน

๗. หนึ่งไว้ในมิตร์ไม้

วิณาปรารภยง

ทคฺบยการจง

ตำรงผจงธรรมรู้

โกลาร

เลิกแล้ว

สิงหนาท

ผ่องน้ำในเสมอ

สถิตสถาน

ชนช้อย

ปราโมทย์

เรียบรูธิริยา

เรอการ

ถิถวน

ทานเทียบ

ชยาลยวพณสกนธ

ตรตรง

ยังผู้

สละเสลข

เรอลนตราช

๘. วัชรขอบประขอบเกอ^๕

ปักขของประคองขอบขณทั^๔

ทั้งอาณาประชาพรวณ^๕

ปรีญาณสารลัทธิหมั่น

๙. เห็นกิริยิกชอชขึ้น

กิริการประมาณเสนา

เมื่อไปในสถานคลา

อย่าไต่ไหวหวนน้อม

๑๐. เวียนวงกงนอกกัน

สิ่งสรรพมรรคาลัย

กำชัยกับภวไณย

ขมิควรลวนเทยวเทา

๑๑. อย่าผจงทรงทักทั้ง

พะเยยสคนธรรสสรรพ

อย่าแสงแกล้งเกลาคนธ

ประทับประคาอาภรณ์ไท

สยสรรพ

เชกคักแคว้น

สยสัทว

อย่าให้ใครเสมอ

แสวงหา

พรั่งพร้อม

กินคำ

เชกคักแคว้นไพริน

กิงใน

ไต่เต้า

โคลคลาต

เล่นเลียวปลาว

ขยขึ้น

ลุยไล

กลชยกลัน

เพื่องพองอย่าหวัง

๑๒. หน่งไถย่ำไถล้ง

๐ ๕ ๕ ๕
 สำนะยงเสียงคัพทอ

๐ ๕ ๕ ๕
 พงมอระเขยเบเกลากลอน

๕ ๕ ๕ ๕
 พงมอระเขย

๑๓. หน่งสนมบรมราชท่ง

๕ ๕ ๕ ๕
 พงฉายบายเบอนไถล

๕ ๕ ๕ ๕
 บมิกวรลวนเสนอ

๕ ๕ ๕ ๕
 ขย่ำเกลอเผอจกคไ

๑๔. พงรงบคยเบองบาย

๕ ๕ ๕ ๕
 เสงยมสงบสยสรพม

๕ ๕ ๕ ๕
 สรวิคประกิมฐประทมทว

๕ ๕ ๕ ๕
 ผรงทํารงอาทมลวัน

๑๕. ขย่ำไผ่ในส้องเสพ

๕ ๕ ๕ ๕
 มิตรมนทอนอการพาล

๕ ๕ ๕ ๕
 ทเตยนคานะยรสถาน

๕ ๕ ๕ ๕
 พงแลวงแห่งโชชบาย

๕ ๕
 ล้งวร

๕ ๕
 ขนอ้าง

๕ ๕
 วนารถ

๕ ๕ ๕ ๕
 ภาพเพียงพงไ

๕ ๕
 นางใน

๕ ๕
 ขย่ำไถล

๕ ๕
 มิตรภาพ

๕ ๕ ๕ ๕
 มุงมว้ยเสยสทนอ

๕ ๕ ๕ ๕
 ขนทรย

๕ ๕
 ถฉวน

๕ ๕
 คณเลิศ

๕ ๕
 เลิศไว้ในผล

๕ ๕
 สรวยาน

๕ ๕
 เรองร่าย

๕ ๕
 ทกประเทศ

๕ ๕ ๕ ๕
 มุงแม่นเมฤตรัง

๑๖. หนึ่งอย่ามาลบล

ควรแสงแห่งกลกิ

พวงกตอกรบรมอิศ

เป็นนรินทร์สรรพสิทธิเข้า

๑๗. หนึ่งทรพยนบเอนงไว

อย่าประสงคจ้านงหวัง

อย่าคิกริตคเอนบง

อย่าแบ่งแมลงลักให้

๑๘. สิ่งใดไว้หว่างไทย

ทั้งล้วนสัพพททยา

เว้นอภัยในสัตวคณา

อย่าคิกริตคังม้วน

๑๙. เที่ยงตงตงไวอย่า

แท่นทองผองพรวณราย

ขององค์พงศสัทธส่าย

อย่านั่งจ้งไรแล้ว

นอนนินทร

ไผ่เฝ้า

วราช

คำคลุ้มนิเภาด

ในคลัง

หวังไต้

แสงโลก

ประโยชน์เอนของอาคมมังก

สรรพพา

ถวน

ทุกที่

พิฆาฏให้จำตาย

เกลิงกาย

เพริทเพรว

กนิรโลก

เสนียคร้ายรังแสง

๒๐. อาสนันันสรพเลิศล้ำ สกลไกร

ควรสการสารมาลัย

ชอขเข้า

อย่าเยร~~ร~~รงคักกิไทร

ภวนาถ

ชรณแชร่งแท่งผะคงเท่า

ผู้
ชพม้วยบวงสรวง

๒๑. หนึ่งนัยไผ่เพาเจ้า

จักรพาล

ไกลใกล้ในเสถียรสถาน

เทียบแท้

เอกกิจคิประมาณการ

ผู้
พึงผ่อน

จิตจ้งงานงงแห่น

แต่คล้ายคลึงคณิ่ง

๒๒. นังกรงทฤษฎีแก้ว

ยังควร

อย่าเหล็ดยแลแปรปรวน

ผู้
เขย่งเขยว

อย่าคิกกิจทำทวน

นัยนเนตร

รวังระไวให้แลเลี้ยว

อิราชให้แสนแสง

๒๓. จงจิตคัสติคตังข้อ

ทรงธาร

หุสัษทพพมาน

ท่านไท้

คอบในไผ่แสงสาร

สรนาท

อย่าประมาทประมาณการให้

ผู้
โมทเคเดิมขละเขลา

๒๔. ปรีชาปราภูลีขัง	ฉัญชาญ
ทั้งวิโนโวหาร	กล่าวเกลี้ยง
แสงชอบกขการสถาน	ทุกประเทศ
ให้ของบทพจนเพียง	ภาคแคว้นกระทรงความ

๒๕. ออย่าแกล้งแสงขรรดให้ ลวนลาม	
คมเคียดเคียดสกลตาม	แต่งตั้ง
อย่าทรรวิตติผลความ	เคียนไทย
ไปปล่เปลืองประเทืองยับยั้ง	เรอร้ายสลายแสง

๒๖. หนึ่งเข้าออกนอกน	ควรคิด
อย่าไผ่ในกลกิจ	แต่งตั้ง
อย่าแสงแห่งการผิด	แกมเลศ
ทรงทรงนกขพลัง	เพลียงร้ายสลายคุณ

๒๗. เมื่อไทไผ่ให้แห่ง	บังคับ
ปรับปรังผะทงการสรรพ	สั่งฉวน
เบิกไขไทรตราสกับ	สะเกียนก่อน
ตริตรองต้องชะบวนฉวน	รอบรู้สกลการ

๒๘. ราฟงคะนังอรรณอ้อม

เป็นนิตยภิการวาน

คริไคร^๑ในสถาน

ชนข้ามสมฤตนั้น

๒๙. ประมาณการมุงแมน

ไกลไกลในสถานที

บันกาลประมาณมี

จิตต์ย้ายขยายโดยทัน

๓๐. เมื่อไทให้แห่งศษ

รางวัลสรรพเสนา

ผู้ชอบประกอบแสวงหา

จนบสงบแสงยมน่า

๓๑. หนึ่งไซร้ออย่าไผ่ฟง

โลกลกขากการ

อย่ากินพินประมาณวาน

คนเล้งแสงศรช้อง

พิจารณา

อย่าเว้น

ทานเทียบ

อย่าได้สยสกล

อคน

ดั่งนั้น

ประมวสเทียบ

กึ่งเนอมนโนใน

พิทธยา

เลิศล้ำ

คุณเลิศ

จิตต์เชอสทธิสาร

กระยาหาร

ที่ทอง

ประมวลก่อน

โลกแกล้งเกลาเฉลา

๓๒. มีพจนบทบนเบ่ง	วาา
เอมอรรณวันกตา	ถวน
ไพเราะเสนาะเสน่หา	มฤต
ภิรมย์ไสมนัสลวัน	รพณพมาล
๓๓. จงภักทิลกลอเบเลียว	กราบกราน
พระสยามภูวนาถการ	กายเกล้า
เสมอวาทะพระพาน	รกชชัฏ
แปล้ไปโล่ในลมเกล้า	อ้อนน้อมระเนนเอน
๓๔. หนึ่งโลกไทยร้ายไร	มนทกาม
เกลศกล้ายายามตาม	เวียงว่อน
คำฤษณชกชิลลาม	ลวันโลก
หันหน้ายชะรายเจียรย้อม	หลักร้ายผายผัน
๓๕. อันหนึ่งพงทอคง	ไมตรี
อย่าไผ่ในไพร	เพือนพรอ
โกรธวังแสงม	พึงผอน
เปลืองปลดสะกดการคอง	ปลิดร้ายชะรายหน

๓๖. อินหนึ่งพร่องสิ่งซ่ง คำคง
 บรรทุกคึกคึกจงทรง ล้วนแล้ว
 ถ้อยคำอันมฤตยง ยินชนาค
 สดยงคงทรงแผ้ว ผ่อนชนันเสมอดสมา
๓๗. อปากลวกลวเกลี่ยกเบอง อัยอาย
 ขาปบันธรรมแสดงสลาย เรืองร้อน
 กฤตยิตยคปลกปลงหมาย กระจายไทย
 ขยาเคลมผะเกิมผะตงชอน เขตต์ร้ายกลางสถาน
๓๘. กยทพจนเสร้าง
 ศิลปศาสตร์อาทิอาจารย์ ทกประการ
 ไทยกิจสิทธิประมาณการ แท่งไว้
 ไทยวิสัยไว้วานให้ ประเมินมุ่ง
 ๓๙. พงเฉลยวณลาคชาคินัน โลกรู้เรื่อนเสนอ
 แรงจกัธรรตฤตา ขณัญญา
 สิบสารผ่านแสวงหา ไต่เต้า
 ในยทพจนมาลเท่า คึกโลก
 เทียงแท่ทางธรรม

๔๐. อย่าไต่ไปเพื่อพร้อง

ทุกท่าจำทูลสาร

ทางประเทศเหตรำคาญ

อย่าคั่นถลนถลันเข้า

๔๑. พงพิศกิรอรบร

ที่สถานการมิชย

ศรีสวัสดิศัพพตมใน

ฤาถบรบสกลร้อย

๔๒. หนงไซรไผเพื่อเลี่ยน

บิตรงคมากา

ญาทิมิตรลธิพิพตมา

พนสสวัสดิศัพพตมเข้า

๔๓. หนงรยปลงปลกไว้

ศรีทอาปราโมทย์สถาน

ศรีสวัสดิศกปฏิบัติสาร

รงใจใสศกธิเชอ

พยพาน

ไต่เต้า

ทวนเท็ก

นบคาสันทสนม

ชชฉาสัย

ชนชชอย

ชนชชากิ

รอบแควนแควนสกล

รักษา

กอเกล้า

วารน

คำแควนแสนเกษม

ไรอารย

แก่นเกอ

สขภาพ

ชาติเว่นอเวรง

๔๔. อวยทานหว่านพืชผู้
 เเนองนจกตแสดวงผล
 ธนทรพเสณบิลนนน
 ปรารธนาปรารภรวย

๔๕. งามปริญาศิโย
 วัชรอมกอบพิจารณา
 ชอบสถานสารแสงหา
 กาลนทศวรรธ

๔๖. กาลนทศชัย
 โยโสธรสศสสาร
 กาลนทในสถาน
 กาลนทชนเชอ

๔๗. กาลนทเลียงเหล้า
 กาลนทแสงหา
 กาลนทเปรมปรำ
 ถากไรไค้มลมาง

ทรพล
 ชนชัย

ปรโลก
 สิ่งกลังแสงสวรค

ภาษา
 ถดอง

สขภาพ
 เรียกให้ไทยทาน

ในสนาม
 แกนเกอ

ธรรมเทศ
 จะปลุกไม้มผล

โยธา
 สิ่งสร้าง

ชาณารามภู
 สืบไว้ในคุณ

๔๘. กาลน^{๕๔}ท^{๕๕}ไ^{๕๖}ไ^{๕๗}ไฟ^{๕๘}

บ^{๕๙}อง^{๖๐}ก^{๖๑}ัน^{๖๒}ช^{๖๓}ณ^{๖๔}ท^{๖๕}เ^{๖๖}มา^{๖๗}

ค^{๖๘}ั^{๖๙}ท^{๗๐}ร^{๗๑}ห^{๗๒}ม^{๗๓}เ^{๗๔}ล^{๗๕}ว^{๗๖}ง^{๗๗}ห^{๗๘}

ภ^{๗๙}ม^{๘๐}ิ^{๘๑}ณ^{๘๒}ท^{๘๓}ล^{๘๔}ส^{๘๕}ก^{๘๖}ล^{๘๗}ช^{๘๘}น^{๘๙}

๔๙. กาลน^{๙๐}ค^{๙๑}ว^{๙๒}ร^{๙๓}ท^{๙๔}ท^{๙๕}อ^{๙๖}ง^{๙๗}

ก^{๙๘}าล^{๙๙}น^{๑๐๐}ท^{๑๐๑}ท^{๑๐๒}า^{๑๐๓}ง^{๑๐๔}ส^{๑๐๕}ถ^{๑๐๖}ล^{๑๐๗}

ภ^{๑๐๘}ว^{๑๐๙}ไ^{๑๑๐}น^{๑๑๑}ย^{๑๑๒}ไ^{๑๑๓}เ^{๑๑๔}ล^{๑๑๕}ว^{๑๑๖}ง^{๑๑๗}ก^{๑๑๘}น^{๑๑๙}

ส^{๑๒๐}เ^{๑๒๑}ด^{๑๒๒}ก^{๑๒๓}ั^{๑๒๔}จ^{๑๒๕}ำ^{๑๒๖}เ^{๑๒๗}น^{๑๒๘}เ^{๑๒๙}ค^{๑๓๐}เ^{๑๓๑}น^{๑๓๒}ท^{๑๓๓}ำ^{๑๓๔}

๕๐. ท^{๑๓๕}ัง^{๑๓๖}ห^{๑๓๗}ล^{๑๓๘}า^{๑๓๙}ย^{๑๔๐}ห^{๑๔๑}ม^{๑๔๒}า^{๑๔๓}ย^{๑๔๔}ม^{๑๔๕}ู^{๑๔๖}ง^{๑๔๗}ไ^{๑๔๘}ร^{๑๔๙}

ไ^{๑๕๐}น^{๑๕๑}ส^{๑๕๒}ว^{๑๕๓}ส^{๑๕๔}ก^{๑๕๕}ิ^{๑๕๖}จ^{๑๕๗}ำ^{๑๕๘}เ^{๑๕๙}ร^{๑๖๐}เ^{๑๖๑}ญ^{๑๖๒}

พ^{๑๖๓}ย^{๑๖๔}า^{๑๖๕}ล^{๑๖๖}ส^{๑๖๗}า^{๑๖๘}ร^{๑๖๙}ส^{๑๗๐}ิ^{๑๗๑}ท^{๑๗๒}ิ^{๑๗๓}เ^{๑๗๔}ร^{๑๗๕}เ^{๑๗๖}ญ^{๑๗๗}

ก^{๑๗๘}าล^{๑๗๙}ก^{๑๘๐}ิ^{๑๘๑}จ^{๑๘๒}ั^{๑๘๓}ม^{๑๘๔}เ^{๑๘๕}ฏ^{๑๘๖}ท^{๑๘๗}อ^{๑๘๘}ล^{๑๘๙}ว^{๑๙๐}น^{๑๙๑}

๕๑. น^{๑๙๒}ิ^{๑๙๓}ไ^{๑๙๔}ส^{๑๙๕}ไ^{๑๙๖}น^{๑๙๗}เ^{๑๙๘}ฝ^{๑๙๙}า^{๒๐๐}พ^{๒๐๑}น^{๒๐๒}

พ^{๒๐๓}น^{๒๐๔}อ^{๒๐๕}ง^{๒๐๖}พ^{๒๐๗}ร^{๒๐๘}อ^{๒๐๙}ง^{๒๑๐}พ^{๒๑๑}น^{๒๑๒}อ^{๒๑๓}มา^{๒๑๔}

ท^{๒๑๕}ง^{๒๑๖}บ^{๒๑๗}ท^{๒๑๘}ร^{๒๑๙}อ^{๒๒๐}บ^{๒๒๑}ค^{๒๒๒}ัน^{๒๒๓}ก^{๒๒๔}า^{๒๒๕}

ร^{๒๒๖}่ว^{๒๒๗}ม^{๒๒๘}ท^{๒๒๙}อ^{๒๓๐}ง^{๒๓๑}ส^{๒๓๒}น^{๒๓๓}อ^{๒๓๔}ง^{๒๓๕}นิ^{๒๓๖}จ^{๒๓๗}เ^{๒๓๘}อ^{๒๓๙}

ร^{๒๔๐}ัก^{๒๔๑}ษ^{๒๔๒}า^{๒๔๓}

เข^{๒๔๔}ก^{๒๔๕}ค^{๒๔๖}ข^{๒๔๗}น^{๒๔๘}

ท^{๒๔๙}ุ^{๒๕๐}ษ^{๒๕๑}ไ^{๒๕๒}ท^{๒๕๓}อ^{๒๕๔}

ป^{๒๕๕}ร^{๒๕๖}ะ^{๒๕๗}เท^{๒๕๘}ค^{๒๕๙}แ^{๒๖๐}ว^{๒๖๑}น^{๒๖๒}เ^{๒๖๓}ก^{๒๖๔}น^{๒๖๕}ร^{๒๖๖}ง^{๒๖๗}

ท^{๒๖๘}า^{๒๖๙}ง^{๒๗๐}ช^{๒๗๑}น^{๒๗๒}

ไ^{๒๗๓}เ^{๒๗๔}ค^{๒๗๕}เ^{๒๗๖}ก^{๒๗๗}

แ^{๒๗๘}ก^{๒๗๙}น^{๒๘๐}ป^{๒๘๑}ระ^{๒๘๒}เท^{๒๘๓}ส^{๒๘๔}

อิ^{๒๘๕}ร^{๒๘๖}า^{๒๘๗}ช^{๒๘๘}ไ^{๒๘๙}ห^{๒๙๐}เ^{๒๙๑}ไ^{๒๙๒}ท^{๒๙๓}ร^{๒๙๔}ท^{๒๙๕}ร^{๒๙๖}

ป^{๒๙๗}ระ^{๒๙๘}เ^{๒๙๙}ม^{๓๐๐}ือ^{๓๐๑}ง^{๓๐๒}เ^{๓๐๓}ม^{๓๐๔}เ^{๓๐๕}ล^{๓๐๖}

ถ^{๓๐๗}ถ^{๓๐๘}ว^{๓๐๙}น^{๓๑๐}

ไ^{๓๑๑}ร^{๓๑๒}า^{๓๑๓}ษ^{๓๑๔}ฏ^{๓๑๕}ร^{๓๑๖}

ช^{๓๑๗}อ^{๓๑๘}บ^{๓๑๙}ไ^{๓๒๐}ห^{๓๒๑}เ^{๓๒๒}น^{๓๒๓}ผล^{๓๒๔}

พ^{๓๒๕}ง^{๓๒๖}ค^{๓๒๗}า^{๓๒๘}

เ^{๓๒๙}น^{๓๓๐}อ^{๓๓๑}ง^{๓๓๒}เ^{๓๓๓}น^{๓๓๔}อ^{๓๓๕}

ค^{๓๓๖}ณ^{๓๓๗}า^{๓๓๘}ญ^{๓๓๙}า^{๓๔๐}ค^{๓๔๑}ิ^{๓๔๒}

ค^{๓๔๓}ง^{๓๔๔}น^{๓๔๕}น^{๓๔๖}พ^{๓๔๗}ร^{๓๔๘}ร^{๓๔๙}ณ^{๓๕๐}า^{๓๕๑}

๕๒. ครั้นใจมิได้สมัคร

คิดใฝ่ในสังวร

เป็นพาลผ่านแสงวโรญ

บพงถงสถานแล้ว

๕๓. ผู้ใดใจซื่อซอม

จะทรงรักษาผกฟมดวิล

จงใจในนรินทร บน

คำปริติการเข้า

๕๔. บมิลอกโอบล้อมแจ่ม

โกรธสะบักสลักงานของ

ใจตรงจำนงสันของ

ในยุกติปลุกสกลตั้ง

๕๕. ควรหวังต่งแต่งไว้

มนตรพิริยไตรภรา

บริบาลสารแสงหา

บริรักษจักสนองให้

สโมสร

ผ่องแผ้ว

แรงโทษ

เผ่าไท่บกินทร

ประนิทิน

ไผ่เผ่า

นรนาถ

คำคลุ้มแสงผล

ใจของ

หย่อนยัง

เสนชยาท

แต่งไว้ในสถาน

เสนา

ชอบใช้

ภวนาถ

เผ่าท้าววิภาล

หนังสือหาษาท

๒๘

๕๖. ผู้ใดใส่เสื้อกั๊ก

ที่มียี่ห้อ

หรือยี่ห้ออื่น

หรือยี่ห้ออื่น

๕๗. ผู้ใดของคอกของโกฏิกว

หรือของคอกของโกฏิกว

หรือของคอกของโกฏิกว

หรือของคอกของโกฏิกว

๕๘. คือนมอันนครรชิตควาน

หรือคือนมอันนครรชิตควาน

หรือคือนมอันนครรชิตควาน

หรือคือนมอันนครรชิตควาน

๕๙. ชาวเจ้าเหล่าญาติพันธ์

หรือชาวเจ้าเหล่าญาติพันธ์

หรือชาวเจ้าเหล่าญาติพันธ์

หรือชาวเจ้าเหล่าญาติพันธ์

ยมิไกล

เกือบกัน

ควรรยได้

ชอบใช้ไฟบูส

นยอนันต์

เพรศพร้อม

สยสิ่ง

นอบเนอส์ลยัสลอลน

สวัชกาล

น่านน้ำ

ประมาณทั่ว

ชุมชนพฤกษา

พงศ์พันธ์

เสร์น

โหวาท

ชอบไว้วานสงวน

๖๐. เริงคำซังให้

สถานศาลนอากันหวั

นิพนธสนธิศัพทประม

จำอรรถสัทแสงให้

๖๑. จำเรณูเรณูสวาทให้

ศรีสวัสดิ์พิพัฒน์พร

ราชวาท์สัทแสงกลอน

หมั่นหมายกระสายธรรมให้

๖๒. พิศวนสวัสดิ์

ในบุตรอุทมสมร

พึงประธานรากร

จำบทพจนไว้ให้

๖๓. โพธิสัตว์อรรถอ่อนพัน

หน่อนาคาศกาทิ

กล่าวอรรถสัทศกนิย

อัมฤตรสพจนต้อง

วัน

แหวกไว้

ประมาณชีพ

เสด็จขึ้นทุกประการ

สถาวร

เพิ่มไว้

เกษมราษฎร์

เพื่องพยานรากร

คำสอน

มุ่งไว้

นรนาท

โลกถ้วนสรรพเสริญ

สกลไกร

พริ้วพริ้ว

โอวาท

แต่งไว้ควรครุ

พิมพ์ที่โรงเรียนช่างพิมพ์ วัดสังเวช ถนนพระสุเมรุ
พระวิสิษฐูปถัมภ์การ พิมพ์โดย ~~โรง~~ ๓๒. ๗. ๗๕

